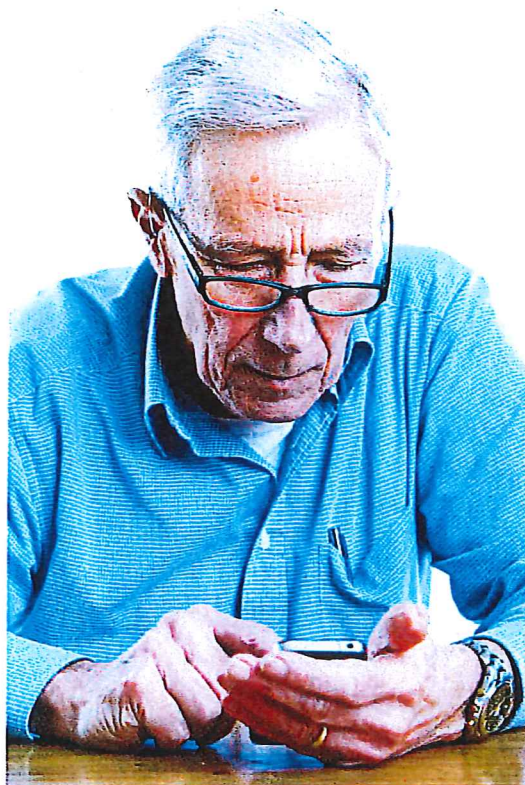

Redogörelse för verksamheten
2015

SNAC - The Swedish National Study on Aging and Care - Blekinge

INLEDNING

Blekinge har varit en av fyra parter i det nationella forskningsprojektet SNAC sedan dess start år 2000. Under de två första åren deltog såväl Karlskrona som Sölvesborgs kommun i vårdsystemdelen av projektet men dessa avbröt av ekonomiska skäl sin medverkan från år 2003. Eftersom befolkningsdelen i Sölvesborgs kommun inte hunnit påbörjas innan beslutet om avhopp avvecklades även den delen där. Blekinge kom således att under åren 2003-2008 enbart bedriva befolkningsdelen inom Karlskrona kommun men från och med år 2009 deltar Karlskrona kommun återigen även med vårdsystemdata och bägge delarna av SNAC-studien bedrivs därigenom fullt ut.

Initialt utgick Blekinges del i projektet från Gerontologiskt Centrum i Lund. Under 2003-2004 flyttades ledningen av SNAC-Blekinge till Blekinges dåvarande FoU-enhet belägen i Karlshamn. Blekinge FoU-enhet var en gemensam forsknings och utvecklingsenhet för Landstinget Blekinge och de fem kommunerna i länet. Genom flytten skapades en starkare lokal förankring för projektet och samarbetet med Landstinget Blekinge och Blekinge Tekniska Högskola utvecklades.

Årsskiftet 2006-2007 upphörde Blekinge FoU-enhet som organisatorisk enhet och dess verksamhet utvecklades istället inom ett nyinrättat "Kompetenscentrum" vid Landstinget Blekinges kansli. Genom ett flerårigt samarbetsavtal för forskning och utveckling inom äldre- och handikappområdet med finansiering från samtliga länets fem kommuner fortsätter här det landstingskommunala FoU-samarbetet inom äldreomsorgsområdet. SNAC-Blekinge, under ledning av professor Johan Sanmartin Berglund, blev i denna enhet en särskild avdelning i Kompetenscentrum vid landstingets kansli direkt underställd landstingsdirektören.

I samband med att professor Sanmartin Berglund, liksom majoriteten av projektets övriga styrgrupp, 2007 övergick till huvudtjänst vid Blekinge Tekniska Högskola påbörjades en överföring av projektets ledning dit. Under 2008 upprättades i väntan på högskolans ombyggnad, 2009-2010, tillfälliga lokaler för projektets kansli vid Blekinge Tekniska Högskola och projektets databaser överfördes hit. Detta har möjliggjort ett närmare samarbete och högre tillgänglighet till data för projektets forskare liksom tillgång till kvalificerad statistisk support. Landstinget Blekinge byggde samtidigt om och renoverade undersökningslokaler, laboratorium och expeditioner för projektets undersökningar i befolkningsdelen. Lokalerna invigdes hösten 2008 vilket har möjliggjort att alla moment i undersökningarna kunnat samlas i välutrustade, ändamålsenliga och funktionella lokaler. Våren-sommaren 2010 stod Blekinge Tekniska Högskolas nya lokaler färdiga och med undantag av arbetet i undersökningslokalerna för befolkningsdelens probander är SNAC-B's verksamhet sedan dess lokaliserade dit.

Hösten 2011 tecknades ett samarbetsavtal med Blekinge Tekniska Högskola reglerande kansli lokaler, ansvar för databaser och att framöver delvis bemanna undersökningsteamet med gemensamt finansierade forskningssköterskor som kombinerar doktorandstudier med datainsamling i SNAC och anknutna projekt. Blekinge Tekniska Högskola har härigenom kommit att stå för en betydande del av matchande anslag men basanslaget för datainsamling

administreras fortfarande via Landstinget Blekinge. Avsiktsförklaringar eller avtal om forskningssamarbete med SNAC data finns även andra lärosäten i regionen, Linneuniversitetet, Högskolan i Kristianstad och Lunds Universitet.

Projektet i Blekinge är organiserat med en vetenskaplig styrgrupp som utgör projektägaren och en lokal arbetsgrupp bestående av ett undersökningsteam vid Kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, och en lednings-/kanslienhet vid Blekinge Tekniska Högskola. Arbetsgruppen bedriver under ledning av professor Sanmartin Berglund det dagliga arbetet med datainsamling och kanslienheten administrativt arbete liksom grundläggande databearbetning. Styrgruppen med professor Sanmartin Berglund som ordförande företräder projektet externt och hanterar frågor som har med det vetenskapliga arbetet att göra och svarar för samordningen gentemot de tre övriga nationella delprojekten, liksom genomförande och samordning av det lokala projektet, avstämning gentemot samarbetspartners, politiker och tjänstemän samt hanterar speciella frågeställningar i projektet.

Sammanfattning av verksamheten 2001-2013

Befolkningsdelen

Under 2001-2003 genomfördes den första datainsamlingen i Blekinge utifrån ett sampel om totalt 2312 individer. Då denna baslinjeundersökning slutförts hade 1402 personer i åldrarna 60-96 år genomgått undersökningen. I samplet avböjde 870 deltagande och 40 personer avled innan de var kallade till undersökning vilket motsvarande en total deltagarfrekvens på 61%. En första treårsuppföljning av den äldsta populationen påbörjades 2004 och avslutades under 2006. Totalt var 828 personer aktuella för denna uppföljning varav 519 personer kom till undersökning medan 214 (26%) avlidit under observationstiden, det vill säga ett deltagande bland de överlevande om 85%. Utöver undersökningen av de äldsta har parallellt i Blekinge probander i några av de yngre åldersgrupperna genomgått en återundersökning med fokus på kardiovaskulär och kognitiv sjukdom. Totalt har i denna delstudie 294 personer undersökts med ett deltagande som överstiger 90%.

En sexårs-uppföljning av samtliga personer som deltagit i baslinjeundersökningen påbörjades 2007 och avslutades i januari 2010. Totalt har 840 personer kommit till denna undersökning medan 452 (32%) avlidit under observationstiden. Bortfallet, de som har avböjt fortsatt deltagande, var 8%. Därutöver har enligt studiedesignen nya kohorter av 60 och 81-åringar rekryterats till baslinjeundersökning under våren 2007 och ytterligare en kohort 60-åringar inkluderades under perioden september 2009 till och med februari 2010. Totalt har 278 nya 60-åringar och 81-åringar undersökts, med ett deltagande på 70%.

Februari 2010 startade i Blekinge fas 4 med nio års-uppföljning av de äldsta ålderskohorterna, 81-år och äldre. De sista deltagarna i denna fas undersöktes i juni 2012. Totalt var 454 personer aktuella för undersökning varav 372 undersöktes och 13 personer avlidit innan undersökningstillfället, motsvarande ett deltagande om 85%.

Vårdsystemdelen

Under 2001-2002 deltog såväl Karlskrona som Sölvesborgs kommun i vårdsystemdelen av projektet men dessa avbröt av ekonomiska skäl sin medverkan från år 2003 varefter Blekinge enbart kunde bedriva befolkningsdelen i studien.

Under 2008 påbörjades ett förankringsarbete bland politiker och tjänstemän i Karlskrona kommun för att återinföra vårdsystemdelen i SNAC-B. Arbete med revidering av protokollet i samarbete med övriga delprojekt inom SNAC och implementering av denna del påbörjades parallellt med beslutsprocessen i kommunen. Från och med 2009 deltar SNAC-B återigen fullt ut i vårdsystemdelen. I och med att SNAC-B återinträdde i denna fas av undersökningen etablerades en organisation med utökat kansli i SNAC-B och en anknuten forskargrupp.

För närvarande genomförs datainsamlingen i Karlskronas vårdsystemdel som en longitudinell sekventiell studie med totalundersökning av samtliga invånare med bestående hemtjänst eller hemsjukvårdsinsatser 1x/år och av samtliga brukare i särskilt boende 2x/år.

Verksamheten under 2013-2015

Organisation SNAC-B 2015

Styrgruppen för SNAC-B har under 2015 utgjorts av professor Johan Sanmartin Berglund, (ordf), Blekinge Tekniska Högskola, professor Stefan Renvert, Högskolan i Kristianstad, professor Mikael Rennemark Linneuniversitetet Växjö, samt docent Göran Holst, docent Cecilia Fagerström, doktor Peter Anderberg och doktor Claes Jogleus från Blekinge Tekniska Högskola. Ständigt adjungerade till styrgruppen har under året varit projektsekreterare Ulrika Isaksson.

Representanter för SNAC-B i den nationella samordningsgruppen har varit Johan Berglund, Cecilia Fagerström och Mikael Rennemark.

Under 2015 har styrgruppen för SNAC-B haft 6 protokollförda möten varav ett utgjorts av ett internat tillsammans med undersökningsteamets personal.

Arbetsgruppen har under 2015 utgjorts av en kanslienhet bestående av projektsekreterarna Ulrika Isaksson medan undersökningsteamet haft Hans Krona, Erik Resebo, Ingrid Jonasson, Christina Karlsson, Therese Lindberg, Magnus Stentagg, Carmen Sanmartin, Erika Svensson Jan Resebo och Terese Klintefors som medarbetare. Därutöver har ekonom Victoria Toilat varit anställd vid projektet. Under undersökningsperioderna har arbetsgruppen tillsammans med styrgruppens ordförande haft regelbundna teamträffar var 14:e dag.

Övergripande 2013-2015

Under 2013 inleddes fas 5 i SNAC-projektet med en 12-års uppföljning av samtliga överlevande från baslinjeundersökningen, 2001-2003, liksom en sexårs-uppföljning av nyrekryterade 60- och 81-åringar, 2007-2010 och nyrekrytering av ytterligare 60- och 81-års kohorter.

I slutet av hösten 2013 initierades ett arbete med att digitalisera tidigare genomförda, nuvarande och framtida undersökningsprotokoll i SNAC-B, ett arbete som fortgått under hela

denna fas och resulterat i att samtliga undersökningar i befolkningsdelen numera kan utföras med digitala protokoll. Arbete pågår med att utveckla digitala protokoll även för insamlingen av vårdssystemdata. Avsikten är att förenkla och påskynda datatillgängligheten i projektet, liksom höja kvaliteten i data genom att reducera ett manuellt led i hanteringen av källdata. Databaser från fas 4 har under perioden gjorts tillgängliga för forskare och möjliggjort longitudinella analyser vilket föranlett styrgruppen och dess statistiker att utveckla en lärobok och doktorandkurs i ämnet. Fokus i databearbetningen har lagts på nationella studier och under 2015 har arbete initierats för att skapa en nationell databas tillsammans med övriga SNAC områden.

Befolkningsdelen 2013-2015

Den under år 2013 inledda fas 5, med 12-uppföljning av samtliga överlevande från baslinjeundersökningen, 2001-2003, liksom sexårs-uppföljning av nyrekryterade 60- och 81-åringar, 2007-2010, har varit huvudfokus för arbetsgruppens arbete. Under perioden har 696 personer återundersökts. I denna fas sker även nyrekrytering av en ny kohort 60- och 81-åringar, ett arbete som påbörjats hösten 2014 och hittills inkluderat 123 undersökta..

Förutom arbetet med undersökningar av aktuella probander har fokus för projektgruppens insatser under perioden varit att fortsätta bearbeta databaser och presentera resultat från baslinje-undersökningen och från 6- och 9-års uppföljningarna vars databaser varit tillgänglig för forskarna.

Sammantaget har under 2013-2015 ett 30-tal forskande medarbetare med anknytning till SNAC-B på olika sätt varit engagerade i analys av projektets insamlade data. Särskilt utmärkande för Blekingedelen i studien är att tandhälsa ingår som ett viktigt moment i undersökningen, något som belyst dess betydelse inte bara för munhälsan utan även för kopplingen till de äldres personers allmänna hälsotillstånd. En särskild undersökning med denna inriktning och fokus på reumatisk sjukdom i samarbete med flera nationella forskargrupper initierades hösten 2013. Detta projekts datainsamling påbörjades januari 2014 och var slutförda 2015. Databaser bearbetas för att under 2016 påbörja analysarbetet i detta delprojekt där även doktorandsamarbete med University of Dublin, Irland inletts. Andra områden som fått särskilt fokus med delprojekt som anknutits till SNAC-B är longitudinella studier kring bältros och kardiovaskulär sjukdom liksom tekniskt stöd vid kognitiv sjukdom varav det sistnämnda vidareutvecklas inom ett större Horizon 2020 projekt som startat upp 2015. Ett flertal projekt inom tillämpad hälsoteknik med användning av SNAC-B data har också initierats varav ett "postdok" projekt i samarbete med LASA studien i Amsterdam. Flera av doktoranderna i SNAC-B har antagits till den nationella forskarskolan för åldrande och hälsa (SWEHA).

Under 2015 har arbetet resulterat i vetenskapliga rapporter enligt publikationsförteckningen redovisad i bilaga 1. Därutöver har resultat presenterats vid flera nationella och internationella vetenskapliga kongresser. Analyserade data har även använts i examensarbeten och pågående doktorandarbeten. Under 2009 inleddes ett samarbete med Institutionen för hälsa, vård och samhälle vid Lunds Universitet med att 3 doktorander där påbörjat sina avhandlingsarbeten med data från SNAC-Blekinge. Hösten 2011 rekryterades ytterligare 4 doktorander tillika forskningssjuksköterskor till teamet i samarbete med Lunds Universitet och Malmö Högskola. Därutöver har två doktorander för arbete med tanddata från SNAC-B under 2012 antagits till Tandvårdshögskolan vid Malmö Högskola och ytterligare doktorander har löpande under

projektets gång antagits till olika lärosäten med finansiering från annat håll. Under 2015 var totalt 13 doktorander anknutna till SNAC-B i arbete med analys av SNAC-data varav tre färdigställt och försvarat sina avhandlingsarbeten under det gångna året.

Liksom tidigare år har resultat från SNAC Blekinges befolkningsdel vid flera tillfällen presenterats lokalt för utskott/nämnder i kommun och landsting liksom för pensionärs och frivilligorganisationer i södra Sverige. Den populärvetenskapliga rapportserie som påbörjades hösten 2008 har rönt fortsatt stort intresse. Produktionen utvecklades senare med resultat från vårdsystemundersökningarna och 2014 publicerades en första nationell SNAC-rapport från befolkningsundersökningen.

Vårdsystemdelen 2013-2015

I och med att SNAC-B återinträdde i denna del av undersökningen 2009 etablerades en organisation med ett utökat kansli i SNAC-B och en anknuten forskargrupp. Ett reviderat protokoll för undersökningen upparbetades och sekventiella longitudinella undersökningar vår (mars) och höst (november) i särskilt boende och en undersökning i eget boende (november) har genomförts under årligen under denna undersökningsfas. Rapporter har sammanställts och publicerats med resultat som vid flera tillfällen presenterades för kommunens olika politiska och tjänstemannaorganisationer liksom berörda personalgrupper.

Resultaten har använts i kommunens planeringsarbete av äldreomsorgsverksamheten och sedan 2013 har problemområdet smärta och behandling av denna analyserats på begäran av kommunen liksom prognostisering av kognitiv nedsättning. Ett tillägg för test av instrument för livskvalitet i särskilt boende har genomförts (QUALID) i åtta registreringsomgångar. Under perioden har dessutom datainsamling med observationer och intervjuer för ett doktorandprojekt kring vårdkvalitet och livskvalitet i särskilt boende genomförts. Under 2015 har förutsättningarna för digitaliserad inmatning av data undersökts och ett arbete för att införa detta initierats i Karlskrona kommun.

Under perioden har SNAC-B deltagit med presentationer vid flera nationella och internationella konferenser, presentationer:

Planering 2016

I befolkningsdelen avslutas under februari den vid årsskiftet 2013 påbörjade fas 5, med 12-årsuppföljning av samtliga tidigare deltagare från baslinjeundersökningen 2001-2003 liksom sex-årsuppföljning av probander rekryterade 2007-2010. Nyrekrytering av 60- och 81-åringar enligt studiedesign påbörjades under 2014 och fortgår parallellt med återundersökningarna fram till februari 2016. Från mars 2016 påbörjas fas 6 med 15 års uppföljning av deltagare i SNAC-B som är 81 år eller äldre. Denna undersökningsfas sträcker sig över årsskiftet 2018. Revidering av numera helt digitala protokoll avslutas februari 2016.

Vårdsystemdelen fortgår med sekventiella longitudinella undersökningar 2x per år i särskilt boende och 1x årligen av samtliga med äldreomsorgsinsatser i Karlskrona kommun. Det under 2015 inledda arbetet med om möjligt elektronisk inhämtning av data från Karlskrona

kommun fortgår med mål att vara i drift 2017. Detta arbete sker i samarbete med systemleverantör till även Malmö och Nordanstigs kommun.

Inför kommande 15-års uppföljning genomfördes en probanddag för deltagare, anhöriga m.fl. i ett fullsatt Konserthus den 29 januari 2016. En nationell träff för forskare och personal i undersökningsteamerna för bland annat erfarenhetsutbyte och validering av undersökningsmoment planeras i maj 2016.

Utvecklingen av SNAC-projektet avspeglas i en allt högre produktion av vetenskapliga artiklar från projektet och etablerandet av nya anknutna forskningsprojekt relaterade till insamlade SNAC-data. Utifrån de till SNAC-B anknutna forskarna pågår under 2016 nio sedan tidigare påbörjade avhandlingsarbeten och ett 20 tal övriga forskningsprojekt. Ytterligare två-tre doktorander med koppling till SNAC-B nyrekryteras under våren 2016 till Blekinge Tekniska Högskola och två av nuvarande ”SNAC-B doktorander” planerar att försvara sina avhandlingsarbeten under våren 2016. SNAC-B deltar i samarbete med Yrkes och miljömedicin vid Lunds Universitet och andra lärosäten i ett flerårigt forskningsrådfinansierat forskningsprogram relaterat livslängd och yttre exponeringsfaktorer. Samarbete med LASA-studien i Holland kring tillämpad hälsoteknik fortgår under 2016. Till detta kommer andra anknutna forskningsprojekt främst inom områdena reumatologi, vaccintveckling och geroteknik. Inom det sistnämnda området påbörjades våren 2015 ett flerårigt EU-finansierat forskningsprojekt kring demens och teknikstöd. Inom detta projekt inleddes klinisk prövning av teknikstödet hösten 2016.

Utifrån forskarna i SNAC-Bs inriktning kommer de att under 2016 att fokusera sina insatser, utifrån tillgängliga databaser från fas 1-4 och snart fas 5, inom områdena; geroteknik, tandhälsa relaterat till allmän hälsa, fysisk aktivitet, smärta, sömn, diabetes, hjärt-/kärlsjukdomar, reumatisk sjukdom, arbetsliv och hälsa samt övriga områden relaterade till doktorandernas avhandlingsarbeten. Därutöver genomförs flera kandidat och magisterarbeten i samarbete med lärosäten i sydost och ytterligare populärvetenskapliga rapporter planeras att sammanställas för att belysa åldersförändring över tid och kohortjämförelser.

De första publikationerna med totaldata från samtliga SNAC-områden accepterades för publicering kring årsskiftet 2012 och fortsatta insatser kommer 2016 att vidtas för att stimulera att tillsammans med övriga SNAC-områden färdigställa ett antal gemensamma projekt utifrån baslinjedata kombinerat överlevnadsanalyser. Från SNAC-B's sida i första hand om förekomsten av förmaksflimmer och mortalitet, övrig hjärtsjukdom och mortalitet samt fysisk aktivitet och mortalitet. I samband med analysarbetet har behovet av en samordning med gemensamma data från SNAC-områdena aktualiserats och ett arbete för att skapa tillgång till data på nationell nivå (från samtliga SNAC kohorter) har inletts i december 2015. Detta arbete fortsätter under hela 2016. Under ledning av SNAC Kungsholmen har även ett arbete inletts för att skapa en nationell E-infrastruktur för äldreforskning utifrån samordning av databaser från populationsbaserade longitudinella studier om åldrande och hälsa. Projektet har erhållit ett tvåårigt planeringsstöd från Vetenskapsrådet.

Inom vårdsystemdelen har överenskommit med Karlskrona kommun att två gånger om året genomföra totalgenomgång av samtliga inom särskilt boende varav en gång per år även inkludera insatserna i eget boende. En årsrapport över Karlskrona kommuns vårdsystemdata kommer att publiceras i rapportserien och specifika data föredras för kommunledningen vår och höst.

Ekonomisk redovisning 2015

Intäkter under året var 2 610 000 kronor i anslag från socialdepartementet samt fakturerade intäkter om 256 108 kronor. Utgifterna inom anslaget för kalenderåret 2015 uppgick till 3 490 724 kronor plus 378 224 kronor överförda från tidigare räkning, bilaga 2. Därtill kommer, enligt bilagor, matchande anslag från Blekinge Kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, Blekinge Tekniska Högskola, Linneuniversitetet och Högskolan i Kristianstad. Sammanlagt disponerades för året 2015 matchande insatser och egeninsatser motsvarande minst 5 636 490 kronor. Datainsamling och den genomförda undersökningsfasen liksom digitalisering av protokoll och tidigare genomförda undersökningar har krävt mer personalresurser än budgeterat och basanslagets. Med kommande undersökningsfas och vinster med digitaliseringen förväntas detta kunna kompenseras under följande år.

Bilaga 3-6 redovisning av respektive huvudmans matchande medel 2015

Avsiktsförklaringar för medverkande parter fortsatta deltagande 2016

Fortsatt stöd för en matchning motsvarande minst socialdepartementets anslag föreligger från Blekinge Tekniska Högskola, Högskolan i Kristianstad, Linneuniversitetet och Kompetenscentrum vid Landstinget Blekinge. Utlovade matchande anslag tillsammans med socialdepartementets anslag gör det möjligt att fortsättningsvis bedriva undersökningarna i SNAC-Blekinge som planerat 2016.

Kompetenscentrum vid Landstinget Blekinge bedriver genom ett samarbetsavtal med Blekinge läns kommuner forskning och utvecklingsarbete inom äldreomsorgsområdet varför detta är att betraktas som primärkommunal matchning till projektet. Därutöver har ett samarbetsavtal mellan Blekinge Tekniska Högskola och Karlskrona kommun upprättats för forskningsinsatser inom äldreområdet och vårdsystemdelen av SNAC-B undersökningen. Ett samarbetsavtal mellan SNAC-B, Institutionen för hälsa vid Blekinge Tekniska Högskola, och Blekinge Kompetenscentrum, Landstinget Blekinge, reglerar tillgång till lokaler och utrustning för projektet hos respektive huvudman.

Bilaga 6-8 avsiktsförklaringar 2016

Budget 2016

Budgeten för kalenderåret 2016 inom basanslagets ram är beräknad på ingående balans om minus 1 002 838 kronor, Socialdepartementets förväntade anslag för 2016 om 2 610 000 kronor och fakturerade intäkter om 300 000 kronor. Utgifterna till 2 395 000 kronor för att reducera utgående balans till minus 487 839 kronor. Därtill kommer värdet av matchande insatser enligt avsiktsförklaringar ovan. Förestående undersökningsfas 2016-2018, 15-års

uppföljning av den äldre populationen i befolkningsdelen (81+) är mindre omfattande än tidigare fas och möjliggör förhoppningsvis inhämtning av balanserat underskott.

Bilaga 9 Anslagets budget 2016

Intyg revisor, bilaga 10

Karlskrona 2016-02-25

Johan Saamartin Berglund
Professor, ordförande SNAC-B styrgrupp

Publikationer från SNAC-Blekinge 2015

Under verksamhetsåret har följande arbeten publicerats:

Akademiska avhandlingar

1. Stina Lilje
Aspects of musculoskeletal pain interfering with normal life and naprapathic manual therapy from a health technology assessment perspective.
Blekinge Institute of Technology, Department of Health, Doctoral Dissertation Series No. 2015:12. ISBN 978-91-7295-310-9
2. Elin Taube
Loneliness: An essential aspect of the wellbeing of older people.
Lund University, Faculty of Medicine Department of Health Sciences. Dissertation Series 2015:58. ISBN 978-91-7619-137-8
3. Suzana Selan
Self-awareness of heart failure and hospital utilization in the oldest old with heart failure, with a focus on nutritional status and sleep quality.
Lund University, Faculty of Medicine Department of Health Sciences. Division of Geriatric Medicine. 2015. ISBN 978-91-7619-202-3

Internationella vetenskapliga tidskrifter

1. Sandin Wranger L, Rennemark M, Berglund J. Pain among older adults from a gender perspective: findings from the Swedish National Study on Aging and Care (SNAC-Blekinge). *Scand J Public Health*. 2015 Dec 8
2. Renvert S, Wallin-Bengtsson V, Berglund J, Persson RG. Periodontitis in older Swedish individuals fails to predict mortality *Clin Oral Investig*. 2015 Mar;19(2):193-200.
3. Selan S, Siennicki-Lantz A, Berglund J, Fagerström C Self-awareness of heart failure in the oldest old-an observational study of participants, ≥ 80 years old, with an objectively verified heart failure. *BMC Geriatr*. 2016 Jan 20;16(1):23..
4. Berner J, Anderberg P, Rennemark M, Berglund J. Case Management for Frail Older Adults Through Tablet Computers and Skype. *Inform Health Soc Care*. 2015 Dec 21:1-12..

5. Bengtsson VW, Persson GR, Berglund J, Renvert S. A cross-sectional study of the associations between periodontitis and carotid arterial calcifications in an elderly population. *Acta Odontol Scand.* 2016 Mar;74(2):115-20.
6. Lagergren M, Fagerström C, Sjölund BM, Berglund J, Fratiglioni L, Nordell E, von Strauss E, Wimo A, Elmståhl S. Horizontal and vertical targeting: a population-based comparison of public eldercare services in urban and rural areas of Sweden. *Aging Clin Exp Res.* 2016 Feb;28(1):147-58
7. Lilje SC, Skillgate E, Anderberg P, Berglund J. Negative psychosocial and heavy physical workloads associated with musculoskeletal pain interfering with normal life in older adults: cross-sectional analysis. *Scand J Public Health.* 2015 Jul;43(5):453-9
8. Lal H, Cunningham AL, Godeaux O, Chlibek R, Diez-Domingo J, Hwang SJ, Levin MJ, McElhaney JE, Poder A, Puig-Barberà J, Vesikari T, Watanabe D, Weckx L, Zahaf T, Heineman TC; ZOE-50 Study Group. Efficacy of an adjuvanted herpes zoster subunit vaccine in older adults. *N Engl J Med.* 2015 May 28;372(22):2087-96.
9. Berner J, Rennemark M, Jogrèus C, Anderberg P, Sköldunger A, Wahlberg M, Elmståhl S, Berglund J. Factors influencing Internet usage in older adults (65 years and above) living in rural and urban Sweden. *Health Informatics J.* 2015 Sep;21(3):237-49
10. Bratt AS, Stenström U, Rennemark M. Effects on life satisfaction of older adults after child and spouse bereavement. *Aging Ment Health.* 2016 Jan 15:1-7
11. Bratt AS, Stenström U, Rennemark M. The role of neuroticism and conscientiousness on mortality risk in older adults after child and spouse bereavement. *Aging Ment Health.* 2015 Apr 9:1-8.
12. Selan S, Hellström A, Fagerström C. Impact of Nutritional Status and Sleep Quality on Hospital Utilisation in the Oldest Old with Heart Failure. *J Nutr Health Aging.* 2016;20(2):170-7
13. Naseer M, Fagerström C. Prevalence and Association of Undernutrition with Quality of Life among Swedish People Aged 60 Years and Above: Results of the SNAC-B Study. *J Nutr Health Aging.* 2015;19(10):970-9
14. Naseer M, Forssell H, Fagerström C. Malnutrition, functional ability and mortality among older people aged ≥ 60 years: a 7-year longitudinal study. *Eur J Clin Nutr.* 2015 Nov 25

Övriga publikationer

1. Resebo J. Vård och omsorg för personer inom grupp- och serviceboende i Karlskrona 2010 - 2015. Rapport 2015:1

2. Resebo J. Vård och omsorg för personer 65 år och äldre i Karlskrona 2015.
Rapport 2015:2

3.

Tillkommer kandidat och magisterarbeten.